

MAL-VERKOSTON PILOTTIKAUDEN PÄÄTÖSTILAISUUS

24.11.2011

TECHNOPOLIS Yliopistonrinne, Tampere

- 10:00 Avaus
Verkosto, teemat ja hankkeet 2010-2011
MAL-verkosto aluekehittämisen välineenä
Ohjausryhmän terveiset
- 12:00 Lounas
- 13:00 Pilotti päättyy, aluekehittäminen ja MAL-työ jatkuvat
Kaupunkiseutujen suunnittelu – tulkintoja MAL-verkoston kentältä ja
kentän laidalta 2010-2011
Liikenne-Asuminen-Maankäyttö: hankkeista, strategioista, kehityspoluista
Alustukset ja paneelikeskustelu
Alivaltiosihteerin Suuri Sisälukushow
MAL-verkosto 2012-2013
- 16:00 Päätöstarjoilut

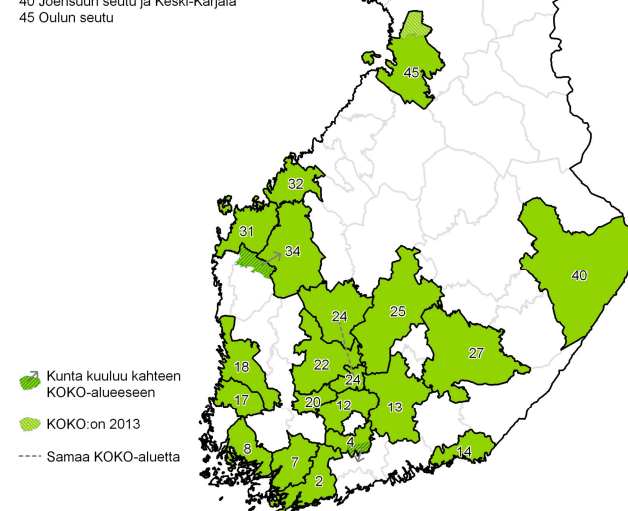
VERKOSTO, TEEMAT JA HANKKEET

strateginen seudullinen suunnittelu
 yhteistyö yli kuntarajojen
 kokonaisvaltaisuus
 kestävä kasvu
 seutujen kilpailukyky
 sujuva arki
 ilmastonmuutoksen hillintä

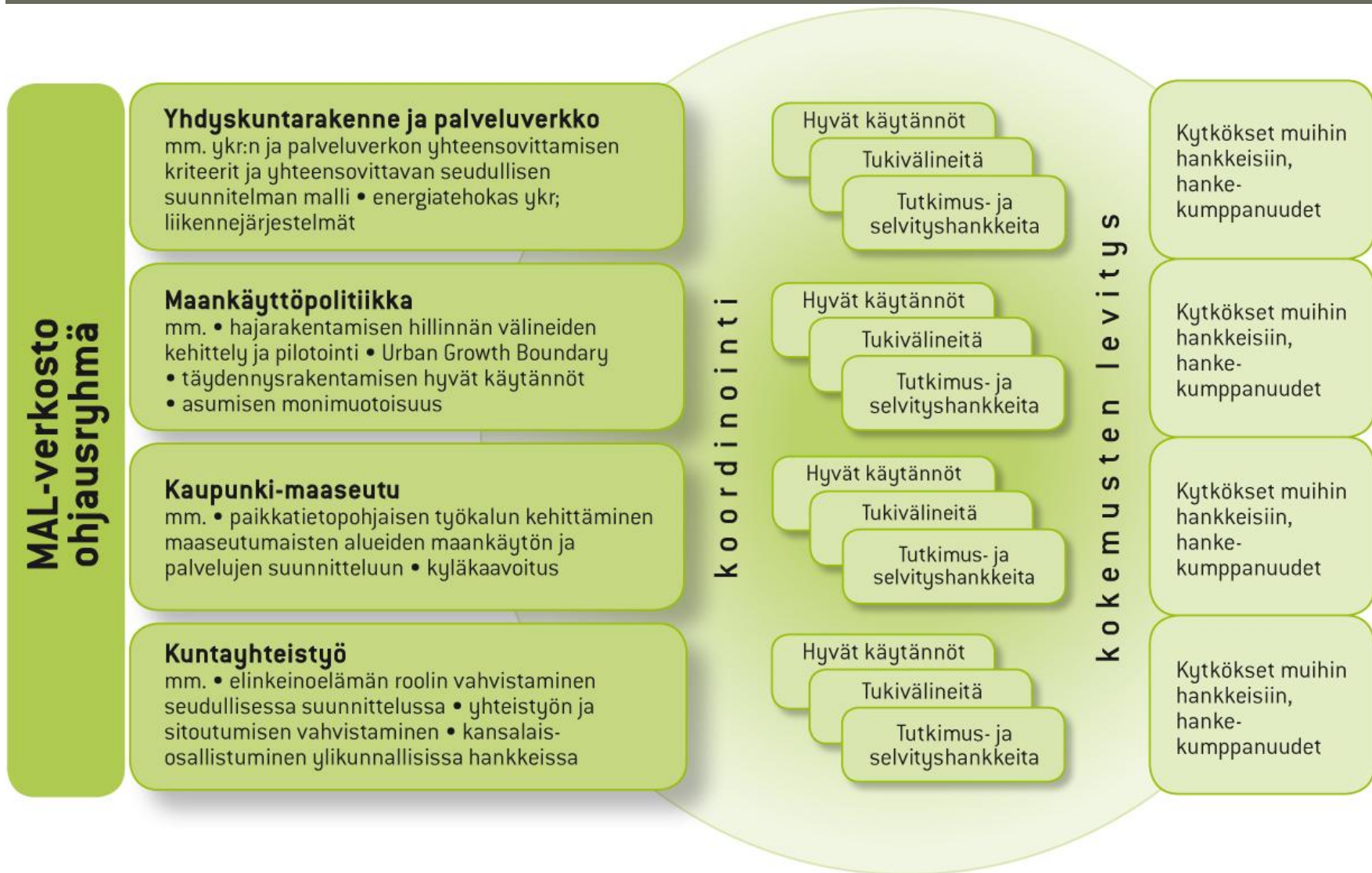
seutujen välisen kehittämisen
 ympäristö
 hyvien käytäntöjen levittäjä
 yhteistyöhankkeiden toteuttaja
 prosessien ja työkalujen kehittäjä
 seutujen ja kuntien suunnittelun tukija
 seudullisten näkökulmien vakiinnuttaja
 näkemysten välittäjä

MAL-verkoston alueet 2011

- MAL-verkosto:
 2 Länsi-Uusimaa
 4 Hyvinkään-Riihimäen talousalue
 7 Salon seutu
 8 Turun seutu
 12 Hämeenlinnan seutu
 13 Lahden alue
 14 Kotkan-Häminan seutu
 17 Rauman seutu
 18 Porin seutu
 20 Etelä-Pirkanmaa
 22 Tampereen kaupunkiseutu
 24 Ylä-Pirkanmaa, Keuruu ja Kaakkois-Pirkanmaa
 25 Jämsä-Jyväskylä-Aänekoski
 27 Mikkelin seutu
 31 Vaasan seutu
 32 Pietarsaaren seutu
 34 Seinäjoen kaupunkiseutu
 40 Joensuun seutu ja Keski-Karjala
 45 Oulun seutu

©Karttakeskus, Lupa N0360

Teemaryhmät:
Työpajat
Luennot
Ideointi
Hankeaihiot, -kokoukset

Verkostotapaamiset:
Teemojen kuulemiset
Hankkeiden kuulemiset
Verkottumiset

Ohjausryhmä:
Sisällönohjaus
Hankkeiden ja talouden
seuranta
Ajankohtaiset keskustelut

**Hankkeet, selvitykset ja
kyselyt:**
Verkoston, teemaryhmien
toimenpiteinä
Konsulttihankeina

Koulutus:
Kentän tarpeet
Koulutustilaisuudet
Muut esitelmät ja työpajat

Tiedonlevitys:
Hyvät käytännöt
MALipankki
Aineistojen koonti
www.mal-verkosto.fi

YHDYSKUNTARAKENNE JA PALVELUVERKKO

Vastuuseutu: Oulun seutu

Käsitelty mm.

- yhdyskuntarakenteen muutokset (syyt, toteutus, analyysit)
- monikeskuksisuus
- rakennemallit
- liikkuminen ja joukkoliikenne seudullisessa mittakaavassa

Kärkiaihe: yhdyskuntarakenteen ja palveluverkon yhteensovittaminen

RAJATON

Pilottikokonaisuus 2011-2013

Aiheena yhdyskuntarakenteen ja palveluverkon yhteensovittaminen

Kohdealueita kolmelta seudulta:

- Joensuun seutu: Pilkon alue
- Oulun seutu: Uusi Oulu
- Tampereen kaupunkiseutu: Ojala-Lamminrahka

Tavoitteena

- suunnittelu- ja toteutusprosessien kehittäminen toimintamalli kuntien yhteistyössä tehtävään yhdyskuntarakenteen ja palveluverkon suunnitteluun ja toteutukseen
- eväät seudullisten rakennemallien jatkokierrokselle
- tuki kohdealueiden ajankohtaisille prosesseille

RAJATON

Toteutuksen vaiheet

A. Kriteeristö

- Yhdyskuntarakenteen kriteerit
- Suunnitteluprosessin kriteerit

B. Selvitys

- Rakenteen ja suunnittelun lähtökohdat, tavoitteet, prosessit, avaintoimijat, päätöspolut; edellisten kehittämistarpeet
- Toteutus: Airix Ympäristö Oy, Ab AudiaPro Oy sekä Liidea Oy

C. Pilotointi

- Aiempien vaiheiden ja kohteissa ajankohtaisen perusteella

→ Opas yhdyskuntarakenteen ja palveluverkon yhteensovittamisesta

TEEMA JATKOSSA

- RAJATON jatkuu - vaiheet B. selvitys (valm. 2012) ja C. pilotointi (valm. 2013)
- "Moni-prosessit" (monia toimijoita, intressejä, strategioita, tavoitteita...)
- Rakennemallien toteutuminen, seuranta
- Liikennejärjestelmät ja liikkuminen
- Joukkoliikenne
- Kauppa yhdyskuntarakenteessa
- Eheä ja ekotehokas yhdyskuntarakenne

MAANKÄYTTÖPOLITIikka

Vastuuseutu: Tampereen kaupunkiseutu

Käsitelty mm.

- hajarakentamisen hallinnan nykytila ja hyvät käytännöt
- Urban Growth Boundary -suunnitteluväline seudullisen kasvun ohjaamisessa
- täydennysrakentaminen, prosessinhallinta

Kärkiaihe: hajarakentamisen hillintä

VYÖHYKESUUNNITTELU

tuki hajarakentamisen hillinnän politiikalle

Kasvavat kaupunkiseudut ja tulevan kasvun ohjaaminen
Lievealueproblematiikka – asemakaava-alueen laajenemisedellytykset, kylien rakentamisen tukeminen

Tavoitteet:

- suunnittelumenetelmien ja prosessien kehittäminen hajarakentamisen hillinnän tarpeisiin
- toimivien ja yleisesti hyväksytyjen suunnittelukäytäntöjen mallintaminen kohdealueiden esimerkkien avulla
- konkreettisten ehdotusten esittäminen maankäyttöpolitiikan linjaamiselle kunta- ja seututasolla

Vyöhykejäsennyksiä, karttoja ja muuta havaintoaineistoa, seutujen työpajoja, malleja erityyppisistä tapauksista

VYÖHYKESUUNNITTELU

Nykytilan kartoitus, kansallinen katsaus
Kohteiden prosessien tuki

- Jyväskylän kaupunki, yleiskaavan laatiminen
- Hämeenlinnan kaupunki, strategisen rakennemallin laatiminen
- Pietarsaaren seutu, seudullisen rakennemallin laatiminen
- Tampereen kaupunkiseutu, asemakaava-alueen ulkopuolisen rakentamisen periaatteet ja toimenpiteet

Toteutus: Sito Oy

TEEMA JATKOSSA

- Hanke jatkuu, tulokset ja kokemukset välitetään verkostolle
- Monimuotoinen asuminen, monimuotoiset asuinympäristöt
- Täydennysrakentaminen, malliprosessit
- Asumisen seudullinen kehittäminen

KAUPUNKI-MAASEUTU

Vastuuseutu: Tampereen kaupunkiseutu ja Ylä-Pirkanmaan seutu

Käsiteltyjä aiheita mm.

- maankäytön suunnitteluvälineet maaseutumaisilla alueilla
- kyläkaavat
- ekotehokkuus ja yhdyskuntarakenteen kustannukset

Kärkiaihe: suunnittelutyökalujen kehittäminen maaseutumaisten alueiden maankäytön suunnitteluun

MAAPAIKKA-HANKEKOKONAISUUS

Toteutetaan kahdessa vaiheessa 2011-2013: Maapaikka I ja Maapaikka II -hankkeet

Tavoitteena paikkatietopohjainen malli (työkalu), joka

- a) mahdollistaa alueen ominaispiirteiden huomioimisen
- b) vahvistaa suunnittelun strategista näkökulmaa

MAL-verkoston ja DEMO-verkoston yhteistyönä käynnistetty

Kohdeseudut: Kotkan-Haminan seutu, Kouvolan seutu, Mikkelin seutu, Salon seutu, Seinäjoen kaupunkiseutu, Tampereen kaupunkiseutu ja Ylä-Pirkanmaan seutu

Toteutus: Yhdyskuntasuunnittelun koulutus- ja tutkimuskeskus YTK

MAAPAIKKA I ja II

Maapaikka I: Kartoitus ja mallinnus: Olemassa olevat mallit, toimija- ja kehittämistarveanalyysit, kriteeristön määrittely, verkosto- ja vyöhykeanalyysit → suunnittelumalli

Maapaikka II: Pilotointi ja koulutus: suunnittelumallin testaaminen ja käyttäjien koulutus → mallin käyttöönotto alueilla

TEEMA JATKOSSA

- Maapaikka-hankekokonaisuus jatkuu
- Maaseutumaisten alueiden strateginen suunnittelu ja työkalut
- Vuorovaikutus ja osallistuminen
- Kyläkaavoitus
- Vapaa-ajan asuminen
- Maaseudun muuttuvat palveluiden ja asumisen tarpeet

KUNTAYHTEISTYÖ

Vastuuseutu: Kotkan-Haminan seutu

Käsitelty mm.

- prosessiklinikka: kuntien yhteisten MAL-prosessien ongelmien tunnistaminen, sitoutumisen vahvistaminen
- konfliktien hallinta
- maankäytön strateginen ohjaaminen kaupunkiseuduilla
- yritys- ja kansalaisvuorovaikutuksen kehittäminen, strateginen seutufoorumi

Kärkiaiheena vuorovaikutuksen vahvistaminen seudullisessa suunnittelussa

ELINKEINOELÄMÄN ROOLI seudullisessa suunnittelussa

Tavoite

Tarkastella elinkeinoelämän sitoutumista ja vuorovaikutusta seudullisessa MAL-suunnittelussa.

Menetelmät

Teemahaastattelut: Kotkan-Haminan seutu, Lahden alue, Pietarsaaren seutu, Porin seutu ja Tampereen kaupunkiseutu.

Tulokset

- Kontakti elinkeinoelämään hankkeen alkuvaiheessa
- Vuorovaikutusmalli
- Yritysvaikutusten arviointi

Oppimisprosessi: kestävän strategisen muutoksen aikaansaaminen

KANSALAISVUOROVAIKUTUS seudullisissa MAL-hankkeissa

Lähtökohta

- MAL-suunnittelun halutaan vaikuttavan
- Ei kuitenkaan täytä kansalaisosallistumisen kriteerejä (MRL 132/1999)

Selvitys

Kartoitettiin seudullisten MAL-hankkeiden kansalaisvuorovaikutuksen nykytilaa ja arvioitiin kehittämismahdollisuuksia (sähköpostikysely 9/2011)

- Seudullinen suunnittelu ei tavoita kansan syviä rivejä
- Keinoja: sosiaalinen media, markkinointi, visuaalisuus
- Vuorovaikutusprosessin oikea ajoitus?

Työpaja 25.11. Asiantuntijat: Juha-Pekka Turunen ja Marketta Kyttä

TEEMA JATKOSSA ...talvi-kevät 2012

KANSALAISVUOROVAIKUTUS

Seudullisesti kohdennettua sparrausta

YRITYSVUOROVAIKUTUS

Pilotointi seudullisessa MAL-hankkeessa

KAUPUNKISEUTUJEN SUUNNITTELU

Tulkintoja MAL-verkoston kentältä
ja kentän laidalta 2010–2011

Liikenne-Asuminen-Maankäyttö: hankkeista, strategioista ja kehityspoluista

maakuntakaavoitusjohtaja Karoliina Laakkonen-Pöntys, Pirkanmaan liitto
tutkimuspäällikkö Hanna Kalenoja, TTY
arkkitehti SAFA, tekn. lis. Esko Kahri, ArkOpen Oy

Paneelikeskustelu, mukana alustajat sekä kaavoitustoimenjohtaja Markku Toivonen, Turku

MAL 2012-2013

Lähtökohtia:

- Aktiivinen vaihe, mm. yhteisistä ideoista hankkeiksi → tuloksia 2012-2013
- Raamit verkostotoiminnalle: KOKO, Kansallinen kaupunkipolitiikka, ministeriöiden ohjelmat, hankkeet
- Alueiden motivaatio +
- Isäntäorganisaation motivaatio +

Sisältöjä:

- Menossa olevat hankkeet
- Asuminen, liikenne
- Aiesopimusmenettelyn kehittyminen – ja kehittäminen
- Koulutus, miniekskursiot
- Seutukohtainen täsmätuki
- Seutujen itseorganisoituva yhteistyö